

بخشنامه بودجه سال ۱۳۹۱ ابلاغ شد

■ **شرق:** بخشنامه بودجه سال ۹۱ در هفتم آبان توسط معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور ابلاغ شد.بخشی از این بخشنامه که در پایگاه اینترنتی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور منتشر شده به این شرح است:

خرید خودرو توسط دولت ممنوع شد

پیش‌بینی اعتبار برای خرید خودروهای خارجی و خرید خودروهای سواری داخلی (به استثنا با جایگزینی خودروهای فرسوده) در بخشنامه بودجه ۹۱ ممنوع شده است. در این گزارش آمده است: شرکت‌های دولتی مجازند حداکثر به میزان یک ماه حقوق و مزایای مندرج در احکام کارگزینی برای کارکنان پاداش پیش‌بینی کنند.

تعویق بدهی قبض‌های آب، برق و گاز

بر اساس ضوابط مالی ناظر بر تهیه و تنظیم بودجه ۹۱، دستگاه‌های اجرایی مکلف شدند بدهی خود بابت هزینه‌های آب، دفع فاضلاب، برق، گاز و سوخت مصرفی، مخابرات، فرکانس رادیویی و عوارض شهرداری به دستگاه‌های ذی‌ربط را در قالب ۹۱ لحاظ کنند.

گشایش ال‌سی ریالی مجاز شد

در ضوابط مالی ناظر بر تهیه و تنظیم بودجه ۹۱ آمده است، گشایش اعتبارات اسنادی ریالی و ارزی نرزد بانک‌های داخلی و خارجی همراه با پیش‌بینی ابزارهای تضمینی از جمله روش‌های متداول در چارچوب بودجه تعهدی است.

آغاز آزادسازی قیمت‌ها از گوشت

■ **ایسنا:** رییس سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان در تشریح چگونگی آزادسازی قیمت‌ها به جدولی اشاره کرد که طبق آن، این سازمان با انجمن‌هایی که توانایی نظارت دارند، تفاهم‌نامه‌هایی را منعقد خواهد کرد تا آنها کار نظارت بر قیمت‌ها را انجام دهند؛ اما قیمت‌گذاری در چارچوب ضوابط از سوی خود واحد است و به صورت جمعی قاعدا نباید باشد. به گفته محمدحسین نکویی‌مهر، تاکنون در بحث صنایع گوشتی و فراورده‌های گوشتی تفاهم‌نامه‌ای منعقد شده و در بخش برخی موادغذایی مذاکرات با برخی از انجمن‌ها در حال انجام است تا فرآیند واگذاری قیمت‌ها انجام شود، اما در نهایت براساس قانون برنامه پنجم قیمت‌گذاری بعضی از کالاهای حساس در اختیار دولت خواهد ماند.

بازار

سایه گرانی روی بازار ارز

■ **شرق:** بازار ارز مدتی است که کمتر می‌تواند مشتریاناش را با عدد و رقم‌های شگفت‌انگیز غافلگیر کند چون تقریباً همه به شنیدن و دیدن اعداد نجومی عادت کرده‌اند؛ دلار هزار و ۳۴۰تومانی و پوند دوهزار و ۱۵۵تومانی ارقام شگفت‌انگیزی هستند اما برای مشتریان و مراجعان به بازار ارز خبر تکان‌دهنده‌ای به شمار نمی‌روند چون آنها مدت‌هاست که خود را آسوده نرخ‌های به مراتب بالاتری کرده‌اند. در هفته‌ای که گذشت قیمت ارزهای رایج روی موج بلندی از نوسان به پیش رفت هر چند که در آخرین روز کاری هفته گذشته دلار کمی عقب‌نشینی کرد اما نمی‌توان اطمینان داشت این تعدیل عمر طولانی داشته باشد. دلار در روزهای گذشته جای پای خود را در مرز هزار و ۳۰۰تومان محکم کرد.

ارز	قیمت(تومانی)	تغییر(تومانی)
دلار آمریکا	۱۳۳۰	۹-
یورو	۱۸۳۵	۷-
پوند	۲۱۵۵	۵+
دلار کانادا	۱۳۴۵	۳+
یکصدین ژاپن	۱۷۰۰	-
درهم	۳۶۸	۴+

باتاکلیفی‌سکه

■ **شرق:** سکه مدتی است که در مرز ۶۰۰هزار تومان سرگردان است. به این ترتیب قیمت سکه هر از گاهی با به این سوی مرز روانی ۶۰۰هزار تومان می‌گازرد و چند روز بعد دوباره سرجای خود بازمی‌گردد البته سکه طرح قدیم چندان گرفتار این نوسان نیست و توانسته در آن سوی مرز جایی محکم برای خود دست و پا کند. هفته گذشته وضع بر همین منوال بوده در آخرین روز کاری هفته هم قیمت‌ها کمی تعدیل شد؛ آن‌هم در شرایطی که روز پنجشنبه ارزش هر اونس طلا یکی از بزرگ‌ترین جهش‌های اخیر خود را تجربه کرده بود. در بازار جهانی روز جمعه طلا با هفت‌دلار کاهش به‌هزار ۷۵۵ دلار و ۸۸ سنت رسید. طلا در روز پنجشنبه با جهشی خود را به هزار و ۱۴۷دلار رساند که این میزان بعد از ۲۲ سپتامبر به بعد، بالاترین میزان افزایش برای این فلز ارزشمند بود.

طلای سکه	قیمت(تومانی)	تغییر(تومانی)
بهار آزادی طرح قدیم	۶۰۵۰۰۰	۵۰۰۰-
بهار آزادی طرح جدید	۵۹۲۰۰۰	-
نیم سکه بهار آزادی	۲۸۴۰۰۰	-
ربع سکه بهار آزادی	۱۴۷۰۰۰	-
هرمطلای طای ۱۸ عیار	۲۵۲۵۵۰	۳۲۰-
یک گرم طلای ۱۸ عیار	۵۴۸۰۰	۷۰+

با آنکه آخرین برده از برخورد قانونی با اختلاس سه‌هزار میلیارد

تومانی با استیضاح وزیر اقتصاد هم پایان گرفت، با این حال هنوز هم این تخلف به شکل دیگری از نظام بانکی قربانی می‌گیرد. در آخرین تغییر و تحولات، حسین قضاوی، معاون اقتصادی بانک مرکزی می‌رود تا یازدهمین تغییر و تحول در نظام بانکی در کمتر از یک ماه و نیم رقم زده شود. تغییری که خود قضاوی نیز آن را تایید می‌کند و از رفتش به بانک اکو خبر می‌دهد.

او در گفت‌وگو با «فارس» گفته است، تاکنون ریاست این بانک بر عهده طرف ترک بوده و از چند ماه گذشته مقرر شد که ریاست دوره‌ای بانک اکو به ایران محول شود. بر همین اساس طی یک فرآیند رقابتی و طبق بررسی‌هایی که انجام شد شرکای ایرانی، پاکستانی و ترک به اتفاق آرا تصویب کردند که بنده این مسؤولیت را عهده‌دار شوم.

دوره ریاست دوره‌ای بانک اکو همان طور که خود قضاوی می‌گوید، چهار سال است و او به زودی کار خود را در این بانک به عنوان مدیر عامل آغاز خواهد کرد. قضاوی در خصوص زمان آغاز فعالیتش در این بانک می‌گوید: قاعدتا باید کار را در بانک اکو شروع کرد، بنده برای انجام برخی مقدمات و هماهنگی‌های سازمانی چند روزی به استانبول آمدم و مجدداً به بانک مرکزی بر می‌گردم، اما به نظر می‌رسد از اواخر آبان‌ماه لازم باشد کاملاً در استانبول مستقر باشم.

بانک اکو یک بانک منطقه‌ای و توسعه‌ای است که کشورهای پاکستان، ایران و ترکیه پنج سال پیش آن را تأسیس کردند. وظیفه بانک اکو تأمین مالی پروژه‌های توسعه‌ای و تأمین مالی تجارت در کشورهای عضو است. تأمین مالی این بانک به نحوی است که بتواند صادرات و واردات این پنج کشور به یکدیگر و حتی صادرات و واردات به سایر کشورهای جهان را تقویت کند.

با رفتن قضاوی، معاونت اقتصادی بانک مرکزی بدون رییس می‌ماند و هنوز معلوم نیست چه کسی برای تصدی این سمت برگزیده خواهد شد. وظیفه‌ای که قضاوی آن را جزو تصمیم‌گیری‌های داخلی بانک مرکزی می‌داند که رییس کل در خصوص آن تصمیم خواهد گرفت.

تقریباً پنجم مهر ماه سال‌جاری بود که خبر برکناری محمد جهرمی، مدیرعامل پیشین بانک مرکزی بر خروجی خبرگزاری‌ها قرار گرفت. این تصمیم مستقیماً در کمیته منتخب دولت گرفته شد، با این حال جهرمی این رأی را قبول نکرد و مانند همیشه به اتاق کار خود در بانک صادرات رفت و به امور جاری بانک پرداخت. او برای ماندن تلاش‌های

برعکس کسانی دیگر که در آن زمان در این ماجرا دخیل نبوده و حتی نسبت به آن هم‌دلی و اعتقاد هم نداشتند، اکنون، چه از روی اعتقاد و چه به صورت تاکتیکی، حامی سرسخت ماجرا شده و تحلیل از آن حادته را ابزار مهمی در پیشبرد اهداف نظری و سیاسی خود می‌دانند ولو آنکه در عرصه عمل سیاسی، مخالف یا رقیب عاملان گروگانگیری باشند.

علاوه بر ایران، در غرب و به خصوص آمریکا نیز دیدگاه‌های سیاست‌پوزران و تحلیل‌گران در باب گروگانگیری دچار درگیری‌سی‌های تأمل‌برانگیزی شده است. برخی از گروگان‌ها به صف تندروان خواستار اعمال قدرت علیه ایران پیوسته‌اند و برخی دیگر بر ضرورت برخورد خویشتندارانه با ایران تأکید دارند. هر دو دسته باوجود داشتن مواضع مخالف در قبال ایران، هم‌عقیده‌اند که تجربه آنها نشان داده سیاست‌ها و مواضع پیشین آمریکا در قبال ایران کارکرد مناسبی نداشته و ضرورت تجدیدنظر در آن احساس می‌شود. برخی از سیاست‌پوزران و تحلیل گرانی همچون گری سیک که روزگاری در شورای امنیت ملی آمریکا به پیروی از رییس وقت خود، زبینیگو برژینسکی به شدت بر طبل اعمال تندروی دیپلماتیک، اقتصادی و نظامی علیه ایران می‌کوبید، به تدریج و طی سه دهه باز هم مانند برژینسکی و لاید بر اساس تجربه عینی خود، به یکی از منادیان ضرورت تعامل و گفت‌وگوی مسالمت‌آمیز تبدیل شده است.

در سه دهه اخیر، سواى انتشار بخش‌های عمده‌ای از اسناد به دست آمده از سفارت سابق آمریکا در تهران، تنها خاطرات شماری از سیاست‌گران ایرانی از ماجرای گروگانگیری و حوادث بعدی آن انتشار یافته و به ندرت اسناد دولتی در این باب از طبقه‌بندی خارج شده در اختیار محققان قرار گرفته است.

در همین مدت در آمریکا و اروپا نیز اسناد، گزارش، خاطرات و تحلیل‌هایی در موضوع گروگانگیری آزاد یا منتشر شده است. به دلایل مختلفی که خارج از بحث

این نوشته است، این منابع آنچنان که باید و شاید مستقیماً در دسترس عموم پژوهشگران داخلی قرار نگرفته و بعضاً در بهترین شکل، صرفاً به صورت گزینشی و در مواردی خاص و در جهت تکمیل یا تأیید آثار و نظرات برخی از محققان مورد استفاده واقع شده‌اند.

در این زمینه، اسناد مختلفی از سبوی دولت یا موسسات نیمه رسمی در آمریکا آزاد یا منتشر شده که تا حدودی زوایای مختلف مساله گروگانگیری را از زاویه دید غربیان و واشنگتن بیان می‌کند. با این همه، حجم و دامنه این اسناد محدود و معدود بوده و به دلیل پراکندگی و محدودیت دسترسی برای عموم محققان، به‌خصوص آنانی که آشنایی کامل با ارزشیهای عمومی آمریکایی را ندارند، استفاده از آنها آسان نبوده است. در ابتدای سال ۲۰۱۰ و هم‌زمان با آزاد شدن اسناد سال ۱۹۷۹ در آرشیو ملی بریتانیا، بخش‌هایی از پرونده‌ها و مدارک رسمی دولت بریتانیا از نخستین مراحل حادثه

اقتصاد

قضاوی هم رفت

یازدهمین تغییر بانکی از زمان اختلاس ۱۳ رقمی

راشل آرمیان

خبر کوچک‌ترین اشاره‌ای به علت صدور این دستور نداشت با این حال بانک گردشگری برکناری مدیرعامل و رییس هیات مدیره این بانک را تکذیب و اعلام کرد، این بانک هیچ ارتباطی با پرونده اختلاس بزرگ ندارد و این تغییرات صرفاً به دلیل اجرای مصوبات بانک مرکزی بوده است. البته این ادعا درست بود و این تغییرات در پی ابلاغ دستورالعمل احراز صلاحیت حرفه‌ای مدیر عامل و اعضای هیات مدیره بانک‌ها و موسسات اعتباری به شبکه بانکی رخ داد و دامن بانک‌های دیگر مانند اقتصاددین و گردشگری را نیز گرفت تا شاید از این طریق از وقوع تخلفاتی از این دست جلوگیری شود.

بانک مرکزی این بار بانک تات را خطاب قرار داد و خواستار تغییر رییس هیات مدیره این بانک شد. حتی به این بانک تا ۲۸ مهر فرصت داد تا دستور اخیر را عملی کند. در آن زمان علی انصاری، مدیرعامل گروه سرمایه‌گذاری تات، ریاست هیات مدیره بانک تات را در اختیار داشت و او حتی موسس این بانک نیز بود. در راستای اجرای این تغییر ضرایب در یافت نکرده بود، ضرایب را برکنار نکرد. با این حال اواخر مهر ماه بود که ضرایبه هم رفت تا سومین تغییر در تاریخ نظام بانکداری ایران ثبت شود.

مصوبه‌ای که سونامی را شتاب داد

یازدهم مهر روابط عمومی بانک مرکزی خبری را بر تارنمای خود گذاشت که طی آن بانک مرکزی خواستار تغییر

مدیرعامل و رییس هیات مدیره بانک گردشگری شده بود. این

گروگانگیری از دریچه اسناد

در این اسناد ضمن توجه به اصل ماجرای اشغال سفارت آمریکا در تهران، به تلاش‌های گسترده غرب به خصوص آمریکا و بریتانیا برای مجبور کردن ایران به ختم ماجرا از راه‌های دیپلماتیک، اقتصادی و نظامی پرداخته شده است.

این اسناد نشان می‌دهد با توجه به عوامل مختلفی، از جمله سفر «هنری پرشت»، رییس میز ایران در وزارت خارجه آمریکا به فاصله حدود یک هفته قبل از ۱۳ آبان ۱۳۵۸ و مذاکرات نسبتاً مفید و دوستانه او با مقامات مختلف سیاسی و دینی در ایران، چه مقامات ارشد غربی و چه شماری از سیاست‌پوزران ایرانی از بروز حادثه اشغال سفارت آمریکا در تهران غافلگیر شدند. پرشت و سایرین (وزیر خارجه وقت آمریکا) از ابتدا مخالف هرگونه اعمال خشونت و رفتار قهر آمیز علیه ایران برای حل معضل گروگانگیری بودند. این موضع در ابتدا قوی بود، ولی با آغاز مبارزات ریاست‌جمهوری در آمریکا تا حدی تضعیف و نهایتاً با استغفای ونس در آستانه حمله طیس به کلی کنار گذاشته شد.

بر اساس این مدارک، در ابتدای گروگانگیری کمتر کسی در صحنه سیاست داخلی ایران، حتی اعضای دولت موقت مستعفی مهدی بازرگان، با آمریکا و گروگان‌ها اظهار همدردی و دلسوزی می‌کرد. با این همه به مرور و با فرسایشی‌شدن موضوع و تبدیل شدن گروگانگیری و تبعات آن به یک فوئتبال سیاسی در ایران، دیدگاه‌ها در این مورد تغییر یافت تا جایی که به ماه‌های پایانی به خصوص با آغاز جنگ هشت ساله، اغلب سیاست‌گران ایران از طیف‌های مختلف سیاسی، خواستار حل و فصل سریع ماجرای گروگانگیری بودند، هر چند به دلایل مختلفی این دیدگاه، بروز علنی و عمومی نداشت. سفارت آمریکا یکبار در روزهای نخست پیروزی انقلاب اسلامی توسط افراد مسلح چپ‌گرا برای مدتی کوتاه اشغال شده بود و سفارت بریتانیا نیز یکبار در همان مدت اشغال شد. اندکی پس از ۱۳ آبان نیز سفارت بریتانیا یکبار دیگر برای چند ساعت اشغال شد. برآیند مطالعه این اسناد، این است که اگر حادثه گروگانگیری مانند موارد مشابه داخلی یا دیگر اقدامات مشابه بین‌المللی برای رساندن پیام دانشجویان اشغال‌کننده برای مدتی کوتاه صورت می‌گرفت و سپس ماجرا به نحوی خاتمه می‌یافت، ابعاد مختلف ماجرا قابل مدیریت‌تر می‌نمود.

علاوه بر آن، آنچه که این حادثه را از دیگر حوادث مشابه داخلی و خارجی آن متفاوت کرد، حمایت اولیه و سپس در دست گرفتن کل ماجرا توسط مقامات مسؤول و دولتی ایران بود. درواقع به نظر می‌رسد اگر حادثه گروگانگیری به عنوان اقدامی مستقل از حکومت وقت ایران باقی می‌ماند، امکان حل و فصل سریع‌تر و بهتر ماجرا فراهم می‌شد.

ترکان در واکنش به پیشنهاد اخیر بورس

شرایط فعلی بورس نفت باعث رانت خواری می‌شود

رضا زندی

■ برخی می‌خواهند «بازی بورس نفت» را دوباره آغاز کنند؛ «همه راه‌ها و پیشنهادات برای فروش نفت به مجموعه وزارت نفت و شرکت ملی نفت ارائه شده است. نامه اخیر، انحصام جحت با آنهاست تا بگویم ما همه تلاش خود را کرده‌ایم ولی با توجه به نگاه آنها به بورس بعید است این مسایل نیز راه‌گشا باشد». این را رییس هیات‌مدیره بورس کالا به فارس گفته است. سه روز پیش هم رییس اداره امور بورس‌ها و ناشران در گفت‌وگو با همین خبرگزاری در تشریح پیشنهادات بورس گفته بود: «یکی از پیشنهادات این است که به جای اینکه بخش کوچکی از نفت‌های مختلف در بورس عرضه شود یک نوع نفت ویژه به صورت انحصاری در بورس فروخته شود و خریداران بدانند که تنها از این طریق می‌توانند خرید کنند». در دور قبل راهاندازی بورس نفت، خریداران می‌خواستند نفت‌خام ایران را به بهایی کمتر از قیمت‌های بین‌المللی و حتی پایین‌تر از «قیمت پایه» فروش نفت ایران بخرند. عجیب آنکه مسئولان بورس در مصاحبه‌هایشان خواهان انعطاف بیشتر شرکت نفت بودند!امور بین الملل شرکت ملی نفت اما فقط یکبار در عرضه یک محموله ۵۰۰هزار بشکه‌ای تسلیم شد. آن مورد هم مدیر امور بین‌الملل شرکت ملی نفت رسماً اعلام کرد که امکان معامله همان نفت‌خام در بازارهای بین‌المللی بشکه‌ای یک دلار و ۳۵سنت بالاتر مهیا بوده است.

ترکان: زمان مناسبی برای راه‌اندازی بورس نفت نیست
اکبر ترکان، معاون اسبق برنامه‌ریزی وزارت نفت در پاسخ به پرسش شرق در خصوص بورس نفت می‌گوید: «راهاندازی بورس نفت مستلزم یک بازار رقابتی است. بازار رقابتی هم به معنی آن است که عرضه‌کننده و متقاضی متقاضی وجود داشته باشد تا بدون دخالت دولت معاملات انجام شود».

■ جناب‌عالی در دوره‌ای خودتان از برنامه‌ریزان راهاندازی بورس نفت بودید. به نظر شما آیا در حال حاضر شرایط برای راهاندازی بورس نفت مهیاست؟
به اعتقاد من با توجه به وضعیت موجود و به دلیل تحریم شرایط برای راهاندازی بورس نفت مهیا نیست، چون نفت یک کالای استراتژیک و بین‌المللی است. خارجی‌ها هم به دلیل عدم امکان نقل‌وانتقال پول، نمی‌توانند وارد بورس شوند. بنابراین با توجه به مجموع محدودیت‌هایی که داریم باید گفت شرایط برای راهاندازی بورس نفت مهیا نیست.

■ اخیراً برخی مسئولان بورس خواهان عرضه انحصاری یک نوع نفت‌خام فقط در بورس شده‌اند. به نظر شما این مساله رانت‌آبادی نمی‌کند؟
قطعا باعث ایجاد رانت می‌شود، چون نمی‌توان در شرایط رقابتی و با قیمت مناسب کالا را فروخت. در آن شرایط عده‌ای می‌توانند به طور خاص کارهایی کنند که نفت را پایین‌تر از قیمت‌های رقابتی بخرند، چون شرایط ایران در حال حاضر سخت است.

■ شرایط سخت یعنی چه؟

الان در دنیا برخی از کشورها می‌خواهند نفت‌خام کشور دیگری را جایگزین نفت ایران کنند. مثلاً ژاپن و اروپا بدانشت نفتشان را از ایران کم کرده‌اند. الان مشتریان نفت ایران بیشتر کشورهایی چون چین و هند هستند.

ترکان از حضور واسطه‌ها می‌گوید

اکبر ترکان در گفت‌وگویش با شرق به نکته مهمی اشاره می‌کند که در صورت عدم رعایت موازن، ممکن است در عرضه نفت‌خام هم به وجود آید. چندی پیش برخی فراورده‌ها در بورس کالا عرضه شد. معاون اسبق وزارت نفت در این باره می‌گوید: «باید عرض کنم که همین الان در مورد برخی فراورده‌ها بدون حضور واسطه‌ها معامله انجام نمی‌شود. به‌طور مثال یک شرکت‌گاه اسفشر را می‌گوید آب‌ری خرید فراورده باید به واسطه مراجعه کند. وگرنه نمی‌تواند فراورده بخرد.» وی ادامه می‌دهد: «بنابراین نمی‌توان اعتماد داشت که بازار سالمی ایجاد شود». ترکان تأکید می‌کند که مقطع زمانی فعلی، زمان مناسبی برای راه‌اندازی بورس نفت نیست».

نفت روسیه به تهران بیاید؟

رییس اداره امور بورس ناشران در تشریح یکی دیگر از پیشنهادهای بورس به وزارت نفت به فارس می‌گوید: «یکی از پیشنهادهای مطرح‌شده، ثبت معاملات نفتی است که در خارج بورس انجام می‌شود، زیرا باعث می‌شود قیمت معاملات نقدی شفاف و حتی اگر امکان معاملات بورس به صورت گسترده وجود ندارد، حداقل اطلاعات ثبت و خریداران و فروشندگان بازار مشتقه می‌توانند از روند قیمت‌ها استفاده کنند» و احتمالاً محمود خواجه‌نصیر، هیچ نگاهی به «حق کمیسسیون» بورس ندارد!هم‌زمان مدیر کارگزاری بانک رفاه از توافق با یک شرکت روسیه برای انتقال نفت خامش به ایران خبر داد. «این نفت قرار است پس از انتقال به پالایشگاه خصوصی داخلی، هم به صورت خام و هم به صورت فراورده‌های نفتی در بورس کالا عرضه شود». ایران حتی حاضر نشد به‌رغم درخواست روس‌ها، نفت خامش را برای فروش به بورس سن-پترزبورگ بفرستد. معلوم نیست چگونه روس‌ها حاضرند نفت خام‌شان را در بورس تهران معامله کنند!

سخنگوی کمیسسیون انرژی: بورس فعلی رانت ایجاد می‌کند

سخنگوی کمیسسیون انرژی مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با شرق، ارایه یک نوع نفت‌خام آن هم به صورت انحصاری در بورس را نادرست خواند: «انحصار درست نیست.

■ **آقای حسینی به نظر شما نحوه عرضه نفت در بورس،**

بستر رانت‌خواری را فراهم نخواهد آورد؟

کلا شرایط فعلی بورس نفت به نحوی است که رانت ایجاد می‌کند. تاگزیر رانت ایجاد می‌شود، اگر بورس نفت مانند بورس‌های دنیا باشد عرضه نفت در آن اشکالی ندارد. اما آنچه در بورس نفت دیدیم متأسفانه چیز خوبی نیست و بسترهای رانت را فراهم می‌کند.